

Persbericht

4 oktober 2017

Nieuwe Cft voorzitter Raymond Gradus: "De begroting 2017 van Curaçao loopt uit de pas"

Willemstad – Tijdens het bezoek aan Curaçao heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) aangegeven dat de uitvoering van de begroting 2017 onder grote druk staat. Baten verhogende en lasten verlagende maatregelen zijn noodzakelijk om een begrotingstekort in 2017 te voorkomen. Uitdagingen liggen er bij de achterblijvende belastinginkomsten, achterblijvende premieopbrengsten bij de sociale fondsen en het beheersen van de uitgaven. Tevens is het stimuleren van de economie een belangrijke uitdaging voor de komende periode.

Begroting 2016 lijkt positief te eindigen

Het jaar 2016 lijkt met een positief resultaat op de gewone dienst te zijn afgesloten als gevolg van incidentele meevalters. Hiermee presenteert Curaçao voor het vierde jaar op rij een sluitende gewone dienst. De jaarrekening 2016 is nog niet door de overheidsaccountant en de Algemene Rekenkamer gecontroleerd, waardoor een definitieve uitspraak nog niet mogelijk is. Ondanks tegenvallende opbrengsten uit belastingen en de verkoop van goederen en diensten zijn door een forse meevaler bij de dividendopbrengsten de totale baten hoger uitgekomen dan de totale lasten. Het Cft waarschuwt voor een beleid dat steunt op incidentele inkomsten om de begroting sluitend te krijgen en benadrukt daarom onder andere het belang van een structureel dividendbeleid voor overheidsbedrijven.

Begrotingsuitvoering 2017 loopt uit de pas

De realisatiecijfers over het eerste halfjaar 2017 laten een zorgelijk beeld zien. De begroting 2017 staat onder grote druk. Het Cft heeft de regering geadviseerd om per direct een verplichtingenstop en compliance verhogende maatregelen in te voeren om de begroting weer in evenwicht te brengen en te houden. De lasten, met name bij de subsidies en overdrachten, verbruik goederen en diensten en de extra toevoeging aan het schommelfonds, zijn in het eerste halfjaar hoger dan de prognose, terwijl de inkomsten met name uit de belastingen, eigendommen, goederen & diensten en de premieopbrengsten bij de sociale fondsen fors achter op de prognose blijven. Dit leidt tot een totale overschrijding van de prognose ultimo juni van ANG 77 miljoen. De voorzitter van het Cft: "De regering dient stappen te zetten om een tekort eind 2017 af te wenden".

De liquiditeitspositie is gedaald beneden een gezonde houdbare waarde. Het Cft adviseert de regering om zo snel mogelijk passende maatregelen te nemen om de liquiditeitspositie te verbeteren. Verder adviseert het Cft de regering om de informatievoorziening over Hôspital Nobo Otrobanda te verbeteren gezien de mogelijke financiële consequenties voor de begroting. Dit geldt niet alleen richting het Cft maar ook richting de samenleving. Het Cft dringt daarom aan op een update van en inzicht in de businesscase. Tot slot wijst het Cft ook op het weerstandsvermogen dat versterkt dient te worden om in economische minder voorspoedige tijden de begroting in evenwicht te kunnen houden.

Economische groei komende jaren noodzakelijk

De afgelopen jaren is de economische groei op Curaçao gestagneerd. Voor 2017 wordt uitgegaan van een reële economische groei van -1,8% en voor 2018 van 0,3% bbp. De economie heeft een impuls

COLLEGES FINANCIËEL TOEZICHT

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Frontstreet 26 Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

nodig. De overheid kan een beter ondernemersklimaat creëren door belemmeringen (bijvoorbeeld red tape) weg te nemen door onder meer te investeren in ICT, de wetgeving te moderniseren en door een daadkrachtige doorvoering van efficiency bevorderende maatregelen binnen met name de overheidsondernemingen in de energiesector. Tevens zijn er kansen op het gebied van economische groei door de mogelijke komst van Guangdong Zhenrong Energy (GZE), de investeringen in de dokmaatschappij en de tweede Megapier waar op dit moment al belangrijke stappen gezet worden.

Bezoek van Cft met nieuwe voorzitter en nieuw lid namens Curaçao

Het bezoek aan Curaçao op 4 oktober was het eerste onder leiding van de nieuwe voorzitter de heer Raymond Gradus. Het College is inmiddels versterkt met de komst van het nieuwe lid namens Curaçao de heer Gregory Damoen. Het Cft kijkt terug op een vruchtbare bezoek aan Curaçao. Zo is gesproken met de Gouverneur, de Raad van Ministers, de Minister van Financiën en de financiële commissie van de Staten. Ook heeft het College gesproken met de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten. Daarbij zijn ook de gevolgen van orkaan Irma voor de economie van Curaçao en Sint Maarten aan de orde geweest.

Het Cft leeft mee met een ieder die gevolgen ondervindt van het recente natuurgeweld. Het Cft acht een bezoek aan Sint Maarten op dit moment niet opportuun. "De focus van de regering ligt nu bij het bieden van noodhulp en herstellen van de openbare orde", aldus de voorzitter. Mogelijk zal het Cft aan het einde van dit jaar een apart bezoek brengen aan Sint Maarten.

[Einde Persbericht]

Fotobijschrift:

Cft voorzitter Raymond Gradus: "De regering dient stappen te zetten om een tekort eind 2017 af te wenden".

Fotografe:

Berber van Beek

Noot voor de redactie – niet voor publicatie

Contactpersoon Cft:

Secretariaat College financieel toezicht
Manus Twisk - Secretaris
Telefoon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Martina
Telefoon (+5999) 512-6861

Komunikado

4 di òktober 2017

Presidente nobo di Cft Raymond Gradus: "Presupuesto di 2017 di Kòrsou ta sali fo'i liña"

Willemstad – Durante di su bishita na Kòrsou Kolegio di supervishon finansiero Kòrsou i Sint Maarten (Cft) a indiká ku ehekushon di presupuesto 2017 ta bou di un preshon grandi. Medida pa oumentá entrada i pa baha gastu ta nesesario pa prevení un déficit presupuestario den 2017. E retonan ta sintá den retraso den entradanan di impuesto i di prima di e fondonan sosial i den kòntròl di gastu. Ademas, stimulashon di ekonomia ta un reto importante pa e periodo benidero.

Presupuesto 2016 ta parse di lo sera positivamente

Aña 2016 ta parse di a sera ku un resultado positivo riba e servisio ordinario como konsekuensia di algun 'di bon' insidental. Ku esaki Kòrsou ta presentá pa di kuater aña konsekutivo un servisio ordinario balansá. Akountent di gobièrnu i Kontrolaria General no a kontrolá e kuenta anual di 2016 ainda, motibu pa kual no ta posibel pa duna un deklarashon definitivo ainda. Apesar di entrada di impuesto i di benta di produkto i servisio desepshonante, un 'di bon' supstancial di dividendo a pone ku e total di entradanan a resultá mas haltu ku e total di gastunan. Cft ta atvertí pa ta kouteloso ku un maneho ku ta stèns riba entrada insidental pa logra balansá e presupuesto, i pa e motibu aki ta enfatísá entre otro e importansi di un maneho di dividendo struktural pa kompanianan di gobièrnu.

Ehekushon di presupuesto 2017 ta sali fo'i liña

E sifranan di realisashon di e promé mitar di 2017 ta reflehá un imágén preokupante. E presupuesto di 2017 ta bou di un preshon grandi. Cft a konsehá gobièrnu pa introducí inmediatamente un paro di obligashon nobo i medida pa oumentá kumplimentu ku impuesto, pa por trese e presupuesto bèk den balansa i mantené esaki den balansa. E gastunan, partikularmente di supsidio i transferensha, konsumo di produkto i servisio i depósito adishonal den e fondo ku ta fluktuá, den e promé mitar di aña a resultá mas haltu ku a pronostiká, miéntras e entradanan prinsipalmente di impuesto, propiedat, produkto i servisio i e entrada a base di prima serka e fondonan sosial a keda supstancialmente atras kompará ku pronóstiko. Esaki a pone ku a surpasá e pronóstiko ku 77 mion florin na luna di yüni. Presidente di Cft: "Gobièrnu mester dal e pasonan nesesario pa evitá un déficit na fin di 2017".

E posishon di likides a baha bou di un nivel sano den forma sostenibel. Cft ta konsehá gobièrnu pa mas lihé posibel tuma medida apropiá pa mehorá e posishon di likides. Mas aleu Cft ta konsehá gobièrnu pa mehorá e suministro di informashon tokante di Hòspital Nobo Otrobanda, mirando e posibel konsekuensianan finansiero pa e presupuesto. Esaki no ta konta solamente pa loke ta trata informashon pa Cft, pero tambe pa komunitat. Pa e motibu aki Cft ta insistí riba un aktualisashon di, i bista den e business case. Finalmente Cft ta mustra tambe riba e kapasidat di resistensia kual mester keda fortifiká pa por mantené e presupuesto den balansa den tempunán ekonómikamente ménos próspero.

Krelementu ekonómiko nesesario den e añanan benidero

E último añanan krelementu ekonómiko na Kòrsou a stanka. Pa 2017 ta sali for di un krelementu ekonómiko real di -1,8% i pa 2018 di 0,3% di produkto nashonal bruto (GDP). E ekonomia mester di un impulso. Gobièrnu por krea un miró klima di invershon, eliminando opstáculo (por ehèmpel red tape),

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Frontstreet 26 Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

realisando mas invershon den ICT, modernisando legislashon i introdusiendo den forma determiná medidanan ku ta promové efisiensia spesialmente den kompanianan di gobièrnu den e sektor energético. Tambe tin diferente oportunidad pa krelementu ekónomiko, manera e posibilidat ku Guangdong Zhenrong Energy (GZE) ta bin invertí aki, e invershonnán den Dòk i e di dos Megapir kaminda na e momentunan aki ya ta poniendo pasonan importante.

Bishita di Cft ku presidente i miembro nobo pa Kòrsou

E bishita na Kòrsou riba 4 di oktober tabata e promé bou di guia di e presidente nobo Señor Raymond Gradus. E Kolegio miéntras tantu a keda fortifiká ku binida di e miembro nobo pa Kòrsou, Señor Gregory Damoen. Cft ta mira bèk riba un bishita fruktífero na Kòrsou. Asina a hiba kombersashon ku Gobernador, Konseho di Minister, Minister di Finansa i e Komishon Finansiero di Parlamento. Kolegio a papia tambe ku Banco Sentral di Kòrsou i Sint Maarten. A deliberá tambe riba e konsekuensianan di e orkan Irma pa ekonomia di Kòrsou i di Sint Maarten.

Cft ta kombibí ku tur ku ta sufri bou di e konsekuensianan di e kalamidat ku naturalesa a okashoná resientemente. Cft ta konsiderá ku awor aki no ta oportuno pa bishitá Sint Maarten. "E enfoke di e gobièrnu awor aki ta pa ofresé yudansa di emergensia i restourá órden públiko", asina e presidente a remarká. Posiblemente Cft lo hasi separadamente un bishita na Sint Maarten mas den fin di año.

[Fin di komunikado]

Teksto pa foto:

Presidente di Cft Raymond Gradus: "Gobièrnu mester dal e pasonan nesesario pa evitá un déficit na fin di 2017".

Fotógrafo:

Berber van Beek

Nota pa redakshon– no pa publikashon

Persona di kontakto na Cft:

Sekretariado Kolegio di supervishon finansiero
Manus Twisk- Sekretario
Telefon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Persona di kontakto pa Prensa:

Jefka Martina
Telefon (+5999) 512-6861

Comunicado di Prensa

4 di october 2017

Presidente nobo di Cft Raymond Gradus: "Presupuesto di Corsou di 2017 no ta cana debidamente"

Willemstad – Durante su bishita na Corsou Colegio di supervision financiero di Corsou y Sint Maarten (Cft) a indica cu ehecucion di e presupuesto di 2017 ta bou di presion severo. Pa preveni un deficit presupuestario na 2017 medida pa aumento di entrada y bahamento di gasto ta necesario. E retonan ta sinta den e ingresonan fiscal atrasa, recaudacion di prima atrasa na e fondonan social y control di gasto. Ademas, stimulacion di economia ta un reto importante pa e periodo nos dilanti.

Parce cu e presupuesto di 2016 lo cera positivamente

Ta parce cu a cera año 2016 cu un resultado positivo den servicio ordinario debi na ganashi incidental. Cu esaki Corsou ta presenta un servicio ordinario balansa pa e di cuater año consecutivo. Accountant di Gobierno ni Controlaria General no a controla e cuenta anual di 2016 ainda, di moda cu no ta posibel duna un veredicto final. A pesar di entrada di impuesto decepcionante y benta di bien y servicio, e ingreso total a resulta mas halto cu e gastonan total, debi na un aumento substancial den e entradanen di dividendo. Cft ta adverti contra un maneho cu ta stens riba entrada incidental pa logra un presupuesto balansa y p'eseys ta enfatisa, entre otro, e importancia di un maneho di dividendo structural pa e empresanan publico.

Ehecucion di presupuesto di 2017 no ta cana debidamente

E cifranan di realisacion pa e prome semester di 2017 ta mustra un panorama preocupante. E presupuesto di 2017 ta bou di presion severo. Cft a conseha governo pa introduci di inmediato un paro di obligacion y medida pa aumenta cumplimento pa bolbe balansa e presupuesto y manten'e asina. E gastonan, particularmente den caso di subsidio y transferencia, consumo di bien y servicio y añadicion adicional na e fondo fluctuante, den e prome semester di año ta mas halto cu loke tabatin proyecta, mientras cu e entradanen, principalmente di impuesto, propiedad, bien y servicio, y e recaudacion di prima na e fondonan social ta keda masha leu di loke a proyecta. Esaki ta conduci na un exceso total di e pronostico na final di juni di ANG 77 miyon. Presidente di Cft: "Gobierno mester tuma medida pa desvia un deficit na final di 2017."

E posicion di likides a baha mas abou di un balor sano sostenible. Cft ta conseha gobierno pa tuma medida apropiada mas pronto posibel pa mehora e posicion di likides. Ademas Cft ta conseha gobierno pa mehora e suministro di informacion tocante Hospital Nobo Otrobanda, considerando e posibel consecuencianan financiero pa e presupuesto. Esaki ta conta no solamente respecto di Cft, sino tambe respecto di sociedad. P'eseys Cft ta insisti riba actualisacion di y penetracion den e businesscase. Finalmente Cft ta mustra tambe riba e capacidad di resistencia cu mester fortalece pa por mantene e presupuesto balansa den temponan economicamente menos prospero.

Crecimiento economico necesario den e proximo añanan

Den e ultimo añanan crecimiento economico di Corsou a stanca. Pa 2017 ta sali for di un crecimiento economico real di -1,8% y pa 2018 di 0,3% di e PIB. Economia mester di un impulso. Gobierno por crea un miho clima empresarial eliminando barera (por ehempel, burocracia), invirtiendo, entre otro, den ICT, modernisando legislacion y aplicando eficazmente medida pa mehora eficiencia, en particular denter

COLLEGES FINANCIËEL TOEZICHT

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Frontstreet 26 Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

di e empresanan estatal den sector energetico. Tambe tin oportunidad riba tereno di crecimiento economico debi na e posibel yegada di Guangdong Zhenrong Energy (GZE), e inversionnan den Dok Maatschappij y e di dos Megapier, unda actualmente ya ta dal pasonan importante.

Bishita di Cft cu presidente nobo y miembro nobo na nomber di Corsou

E bishita na Corsou dia 4 di october tabata e prome bou di liderazgo di e presidente nobo Sr. Raymond Gradus. Entretanto a fortalece Colegio cu yegada di e miembro nobo na nomber di Corsou, Sr. Gregory Damoen. Cft ta mira atras na un bishita fructifero na Corsou. Por ehempel, a papia cu Gobernador, Conseho di Ministro, Ministro di Finansa y e Comision Financiero di Parlamento. Tambe Colegio a papia cu Banco Central di Corsou y Sint Maarten. Na tal ocasion a discuti tambe e consecuencianan di horcan Irma pa economia di Corsou y Sint Maarten.

Cft ta convivi cu tur persona cu ta sufriendo e consecuencianan di e violencia natural reciente. Cft no ta considera un bishita na Sint Maarten oportuno na e momento aki. "Gobierno ta enfoca aworaki riba ofrecemento di yudansa di emergencia y restauracion di orden publico", e presidente a laga sa. Posiblemente Cft lo haci un bishita apart na Sint Maarten na final di e año aki.

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Texto na e potret:

Presidente di Cft Raymond Gradus: "Gobierno mester tuma medida pa desvia un deficit na final di 2017."

Fotografo:

Berber van Beek

Nota pa redaccion – no pa publicacion

Persona di contacto na Cft:

Secretariado di supervision financiero
Manus Twisk - Secretario
Telefon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Martina
Telefon (+5999) 512-6861

Press release

October 4th, 2017

New Cft Chairman Raymond Gradus: "Curacao Budget 2017 developing inadequately"

Willemstad - During its visit to Curaçao, the Board of financial supervision Curaçao and Sint Maarten (Cft) indicated that the implementation of the 2017 budget was under great pressure. Revenue enhancing and tax mitigation measures are necessary to prevent a budget deficit in 2017. Challenges are related to lagging tax revenues en social funds premiums and the control of expenses. In addition, the stimulation of the economy is an important challenge

Probable positive closing of 2016 budget

The year 2016 appears to have closed with a positive result on the ordinary service, on account of incidental windfalls. With this, Curaçao presents for the fourth consecutive year a balanced ordinary service. The 2016 annual accounts have not yet been audited by the government accountant and the National Audit Office, so a final conclusion is not yet feasible. Despite disappointing incomes from tax and sale of goods and services, the total income has been higher than the total expenses as a result of a substantial windfall in dividend income. The Cft warns for a policy that relies on incidental revenues as a means to realize a balanced budget, and therefore emphasizes, amongst others, the importance of a structural dividend policy for government corporations.

2017 Budget execution inadequate

The realization figures for the first half of 2017 are of concern. The 2017 budget is under great pressure. The Cft has advised the government to immediately introduce a commitment stop and compliance enhancing measures, in order to balance the budget and keep it that way. The charges, especially grants and transfers, consumption of goods and services and the additional allocation to the swing fund, are higher in the first half of the year compared to the forecast, while income, in particular from taxes, property, goods & services and premiums for the social funds keep lagging far behind the forecast. As a consequence, the forecast is exceeded with a total amount of ANG 77 million as per the end of June. The Cft chairman: "The government must take steps to evade a deficit by the end of 2017".

The liquidity position has fallen below a healthy and sustainable level. The Board advises the government to take appropriate measures as soon as possible to improve the liquidity position. In addition, Cft advises the government to improve the information provision on Hospital Nobo Otrobanda, considering the possible financial consequences for the budget. This applies not only to the Cft but also to society as a whole. The Board therefore insists on an update of and insight into the business case. Lastly, the Cft also refers to the resilience capacity that needs to be strengthened in order to make it possible to still balance the budget during economically less prosperous times.

Economic growth necessary in coming years

In recent years, the economic growth has stagnated on Curaçao. Calculations show that for 2017 a real economic growth of -1.8% and for 2018 0.3% of GDP can be expected. The economy needs a boost. The government can create a better entrepreneurial climate by eliminating barriers (such as red tape) by investing in ICT, modernizing legislation and effectively implementing efficiency-enhancing measures, in particular in government-owned enterprises in the energy sector. There are also opportunities for economic growth resulting from the possible participation of Guangdong Zhenrong Energy (GZE), the

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Frontstreet 26 Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

investments in the dry dock enterprise and the second Megapier, where currently significant steps are being taken.

Cft visit with new chairman and member on behalf of Curaçao

The visit to Curaçao on October 4th was the first headed by the new Cft chairman Raymond Gradus. The Board has meanwhile been reinforced with the arrival of the new member on behalf of Curaçao, Mr. Gregory Damoen. The Cft looks back on a fruitful visit to Curacao. Meetings were held with the Governor, the Council of Ministers, the Minister of Finance and the Parliamentary Financial Committee. The Board also met with the Central Bank of Curaçao and Sint Maarten. In addition, the impact of hurricane Irma on the economies of Curaçao and Sint Maarten was discussed.

The Cft expresses its compassion with all who have been affected by the recent natural calamity. The Cft considers it not fitting at this moment to visit Sint Maarten. "The government's focus is now on providing emergency relief and restoring the public order," the chairman stated. Perhaps the Cft will make a separate visit to Sint Maarten by the end of this year.

[End of Press release]

Caption:

Cft chairman Raymond Gradus: "The government must take steps to evade a deficit by the end of 2017".

Photographer:

Berber van Beek

Note for the editing department – not for publication Contact person Board:

Secretariat Board of financial supervision
Manus Twisk – Secretary
Telephone (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Martina
Telephone (+5999) 512-6861